

KORRALDUS

Keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades aktsiaselts TREF 16.04.2024 esitatud keskkonnaloa muutmistaotlust nr T-KL/1023343-2 ja võttes aluseks maapõuseaduse § 48, § 67, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõige 1 punkti 4 ning haldusmenetluse seaduse § 53 lõige 1 punkti 2 ja lõige 2 punktid 2 ja 3, § 61 lõike 1, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. muuta aktsiaseltsi TREF (registrikood 10080052) Püssapalu kruusamaardla Utessuu liivakarjääri mäeeraldisele antud keskkonnaluba nr L.MK/318728 vastavalt taotlusele;

1.2. keskkonnaloa nr L.MK/318728 kehtivusaeg on kuni 28.04.2040;

1.3. määrata keskkonnaloale nr L.MK/318728 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse peatükis 3.4. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust;

1.4. Korraldus jõustub alates aktsiaseltsile TREF teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Taotluse läbivaatamine

Aktsiaselts TREF (registrikood 10080052, Teguri tn 55, Tartu linn, Tartu linn, Tartu maakond) esitas 20.03.2024 Keskkonnaametile Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 20.03.2024 nr DM-127882-1, parandustaotlus on registreeritud 16.04.2024 nr DM-127882-7).

Ettevõttele on antud keskkonnaluba nr L.MK/318728 maavara kaevandamiseks.

Aktsiaselts TREF taotleb Utessuu liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa nr L.MK/318728 kehtivusaja pikendamist 15 aasta võrra. Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamise vajaduse põhjenduseks on toodud, et keskkonnaluba lõpeb 28.04.2025 ja mäeeraldise kaevandatav varu on ligikaudu 117 tuhat m³, mida ei jõuta loa kehtivuse jooksul ammendada.

Ettevõtte soovib jätkata liiva kaevandamist.

Tuginedes maapõuseaduse § 67 lõikele 7 pikendas Keskkonnaamet 15.04.2025 korraldusega nr

DM-132050-1 Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/318728 kehtivusaega ühe aasta võrra ehk kuni 28.04.2026.

Taotletav Utessuu liivakarjäär asub Võru maakonnas Rõuge vallas Utessuu külas eramaal katastriüksusel Nelsoni (katastritunnus 69701:005:0275, kinnistu nr 3110841; sihtotstarve mäetööstusmaa 100%). Utessuu liivakarjääri mäeeraldise pindala on 2,57 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 3,08 ha.

Utessuu liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Püssapalu kruusamaardla (maavarade registri registrikaart nr 0661) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 23 plokki.

Taotluse esitamise ajal seisuga 01.01.2024 oli taotletava mäeeraldise ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus 238.874 tuh m³ (23 plokk), millest kaevandataav varu on 116,874 tuh m³, maavara kaevandatakse ka allpool põhjavee taset.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 12 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on ehitus, teede ehitus. Keskkonnaloa kehtivusaega soovitakse pikendada 15 aasta võrra ning kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Geoloogilise uuringu aruande nimetus on: „Püssapalu kruusamaardla Utessuu uuringuruumi liiva varu geoloogiline uuring. Varu seisuga 01.08.2008 (Põldvere, 2008)“. EGF number on 8017. Varud on arvele võetud 28.10.2008 keskkonnaministri käskkirjaga nr 1542.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 20.03.2024 riigilõivuseaduse [\[1\]](#) § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

Keskkonnaloa muutmise taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötleja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet, edaspidi *MaRu*) 28.03.2024 nr 9-3/24/3900-2.

Taotletava mäeeraldise lõunaserv jääb Rõuge-Verijärve riigimaantee nr 25131 äärmise sõiduraja välimisest servast ~24 m kaugusele, teenindusmaa vastavalt ~10 m kaugusele. Seletuskirjas on selgitatud, et mäeeraldis ulatub vähesel määral Rõuge-Verijärve maantee kaitsevööndisse, kus kaevandamine on kooskõlastatud Kagu Teedevalitsusega kuni 25 m kaugusele.

Ettevõtte esitas 16.04.2024 koos parandatud keskkonnaloa muutmistaotlusega nr T-KL/1023343-2 ka Kagu Teedevalitsuse 22.10.2007 kirja nr 6-9/1631, millega lubati Nelsoni kinnistul kaevandada teekaitsevööndis, kuid mitte lähemal teeteljest, kui 25 m.

Utessuu liivakarjääri mäeeraldisel, teenindusmaal ega karjääri mõjupiirkonnas, milleks on eeldatavalt ca 250-300 m, ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitsealasid, samuti ei

ole ettepanekuid uute alade kaitse alla võtmiseks. Kaitsealuseid loodusobjekte ega elupaigatüüpe määraldisel ja teenindusmaal ei ole. Taotletaval määraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad märgalad, jõeäärsed alad, jõesuudmed, rannad, kaldad, ja merekeskkond.

2.2. Taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 20.03.2024 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Rõuge Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lõiked 1 ja 2).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 16.04.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Lisaks teavitas (KOTKAS 10.04.2024 nr DM-127882-3) piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse menetlusse võtmisest ja avatud menetluse algatamisest (KeÜS § 46 lõige 1 punktid 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lõige 2).

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnavalga taotluse avalikustamisel nõustus Transpordiamet 11.04.2024 kirjaga nr 7.1-7/24/6133-2 (registreeritud KOTKASes 15.04.2024 kirjaga nr DM-127882-5) Utessuu liivakarjääri keskkonnavalga muutmise taotlusega tingimuslikult. (täpsemalt kirjeldatud korralduse peatükis 3.5).

Loa andja teavitas kohalikku omavalitsust (Rõuge Vallavalitsus) menetluse algatamisest ning küsis arvamust (KOTKAS 10.04.2024 nr DM-127882-4) nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lõige 2¹, MaaPS § 49 lõige 6), tähtajaga 11.06.2024.

Rõuge Vallavolikogu 20.06.2024 otsusega nr 1-3/40 nõustus maavara kaevandamise keskkonnavalga nr L.MK/318728 muutmisega (registreeritud KOTKAS-es 11.01.2024 dokumendina nr DM-126333-7) tingimusel, et jäetakse kehtima hetkel kehtivas loas olevad kõrvaltingimused:

1. salvkaevudes asukohaga Laine katastriüksus 69701:005:0660, Kirikumäe katastriüksus 69701:005:1620, Mäe katastriüksus 69701:005:2260, Piiri katastriüksus 69701:005:0069, Orusoo katastriüksus 69701:005:0150, Metsa katastriüksus 69701:005:0083, Krossu katastriüksus 69701:005:0175, Utessuu katastriüksus 69701:005:2090, Randla katastriüksus 69701:005:1161, Kibera katastriüksus 69701:005:0250, Teppo katastriüksus 69701:005:0341 kaevuomaniku nõusolekul mõõta igal aastal salvkaevude veetasemed. Kaevuomaniku nõusolekul mõõta eelpool nimetatud kinnistute salvkaevude veetasemed ka äärmuslike ilmastikuolude (nt väga madal veetase piirkonnas) korral. Äärmuslikud ilmastikuolud selgitatakse välja Keskkonnaameti, Rõuge Vallavalitsuse ja kaevandajaga koostöös;
2. purustus-sorteerimissõlme liivapuistangud paigutada müratõkkena Krossu maaüksusel

asuva elamu suunale;

3. mäeeraldise teenindusmaal tuleb rohurinne niita vähemalt iga aasta juulis;
4. töö karjääris (sh kaevandamine, transport) toimub tööpäeviti (E-R) 9.00-17.00;
5. vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.

Keskkonnaamet tegi menetlusest teatamisel ja eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lõige 2 punkt 1, lõige 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ega avalikkus ei ole esitanud loa menetluse ajal ettepanekuid ega vastuväiteid.

Loa andja teavitas xx.xx.xxxx loa andmise otsuse eelnõu valmimisest väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis eelnõud menetlusosalistele ning huvitatud isikutele xx.xx.xxxx tutvumiseks ja arvamuse/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lõige 1 ja 2, § 49 lõige 1, KeÜS § 48 lõige 1, 3 ja 4, KeHJS § 11 lõige 2²). Eelnõudele esitati/ei esitatud ettepanekuid ega vastuväiteid (vt korralduse peatükist 3.5.).

[\[1\]](#) Kohaldatud riigilõivuseaduse redaktsiooni, mis kehtis taotluse esitamise hetkel.

3. KAALUTLUSED

3.1. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 03.11.2025 kirjaga nr DM-127882-15 „Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.4.3.).

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga – sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

3.2.1. Maavara kaevandamine

3.2.1.1. Lubatav tegevus

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks, välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lõiked 1 ja 2).

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lõige 1).

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnanaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnanaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnanaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnanaloa andja kaevandamise keskkonnanaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Utessuu liivakarjääri keskkonnanaloa muutmise taotluse 10.04.2024 kirjaga nr DM-127882-4 Rõuge Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Rõuge Vallavolikogu 20.06.2024 otsusega nr 1-3/40 nõustus maavara kaevandamise keskkonnanaloa nr L.MK/318728 muutmisega.

3.2.1.2. Nõuded maavara kaevandamisele

Nõuded maavara kaevandamiseks seatakse keskkonnanaloale kõrvaltingimustena vt ptk 3.4.4.

3.2.2. Jäätmete käitlemine

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise

käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekava kohta. Variku liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekava ei teki. Kaevandamisjäätmekavaks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kokku 10 tuhat m³), kuid taotluse kohaselt katend kasutatakse esimesel võimalusel karjääri nõlvade korrastamiseks. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmekava eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekava siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleja keskkonnaloale juurde jäätmekava eriosa.

3.3. Loa andmisest keeldumise aluste hindamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Utessuu liivakarjääri mäeeraldise, mäeeraldise teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei mündu vastuolus riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Rõuge Vallavolikogu nõustus keskkonnaloa muutmise. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 03.11.2025 kirjaga nr DM-127882-15 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmekava käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Aktsiaseltsil TREF ei ole seisuga 03.12.2025 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekava käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.4. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnanahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.4.1. Muudetavas loas olevad kõrvaltingimised

Hetkel kehtivas keskkonnaloas nr L.MK/318728 toodud kõrvaltingimused on järgmised:

1. *salvkaevudes asukohaga; Laine katastriüksus 69701:005:0660, Kirikumäe katastriüksus 69701:005:1620, Mäe katastriüksus 69701:005:2260, Piiri katastriüksus 69701:005:0069, Orusoo katastriüksus 69701:005:0150, Metsa katastriüksus 69701:005:0083, Krossu katastriüksus 69701:005:0175, Utessuu katastriüksus 69701:005:2090, Randla katastriüksus 69701:005:1161, Kibera katastriüksus 69701:005:0250, Teppo katastriüksus 69701:005:0341 kaevuomaniku nõusolekul mõõta igal aastal salvkaevude veetasemed. Kaevuomaniku nõusolekul mõõta eelpool nimetatud kinnistute salvkaevude veetasemed ka äärmuslike ilmastikuolude (nt väga madal veetase piirkonnas) korral. Äärmuslikud ilmastikuolud selgitatakse välja Keskkonnaameti, Rõuge Vallavalitsuse ja kaevandajaga koostöös;*
2. *purustus-sorteerimissõlme liivapuistangud paigutada müratõkkena Krossu maaüksusel asuva elamu suunale;*
3. *mäeeraldise teenindusmaal tuleb rohurinne niita vähemalt iga aasta juulis; töö karjääris (sh. kaevandamine, transport) toimub tööpäeviti (E-R) 9.00-17.00;*
4. *vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.*

3.4.2. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Rõuge Vallavolikogu oli seisukohal, et kehtima tuleb jätta hetkel kehtivas keskkonnaloas toodud kõrvaltingimused.

3.4.3. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 03.11.2025 kirjaga nr DM-127882-15 Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Utessuu liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. *maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8:00-17:00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada laupäeval, pühapäeval ning riiklikel pühadel;*
2. *enne kaevandamistegevusega alustamist inventeerida piirkonna kaevud (Krossu, Utessuu, Utekese, Käbi ning Kirikumäe) ning fikseerida ümbruses asuvate majapidamiste kaevude asukohad, seisukord, sügavused, veetasemed ja vee kvaliteet (kvartaalne fooniseire aasta lõikes). Kvaliteedinäitajatest määrata: ammoonium, heljum, nitraat, nitrit ja naftasaadused.*
3. *kaevuomaniku nõusolekul mõõta igal aastal salvkaevude veetasemed. Kaevuomaniku nõusolekul mõõta eelpool nimetatud kinnistute salvkaevude veetasemed ka äärmuslike ilmastikuolude (nt väga madal veetase piirkonnas) korral. Äärmuslikud ilmastikuolud selgitatakse välja Keskkonnaameti, Rõuge Vallavalitsuse ja kaevandajaga koostöös;*
4. *kui on tekkinud kahtlus, et karjääri vahetus läheduses asuvate salvkaevude veetase on langenud kaevandaja tegevuse tõttu, tuleb loa omanikul tellida vastav eksperthinnang, mille alusel tehakse kindlaks kaevu veetaseme languse põhjused. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes on langenud tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet on halvenenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul;*
5. *purustus-sorteerimissõlme liivapuistangud paigutada müratõkkena Krossu maaüksusel asuva elamu suunale;*
6. *mäeeraldise teenindusmaal tuleb rohurinne niita vähemalt iga aasta juulis;*
7. *ülenormatiivse müra leviku tõkestamiseks rajada müratõkkevallid minimaalse kõrgusega 3 m lähimate majapidamise suunda, s.o lääne-edela suunas jäävale karjääripiirile. Müratõkkevalli pikkus peab olema piisav, et välistada ülenormatiivse müra levimine elamuteni;*
8. *kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;*

9. *karjäärast kaevisel transportimisel kasta transporteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 kraadi C, niisutada mäeeraldisel kaevisel transpordiks kasutatavaid teid pidevalt. Kuivadel ilmastikutingimustel kasutada materjali veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peenosakesi;*
10. *vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.*

Keskkonnametmete esitamisel on arvestatud muudetavas keskkonnaloas olevate kõrvaltingimustega. Muudetud on vaid tingimused nr 2 toodud kinnistuid, kus kaevude veetasemeid mõõta. Keskkonnameti hinnangul tuleb kinnistute loetelu muuta lähtuvalt asjaolust, et paljud nimetatud elamukohtadest jäävad karjäärast oluliselt kaugemale ning võimalikku mõjualasse ei ulatu. Need on kaugemal kui 700 m ning objektiivselt hinnates ei ole eeldada kaevandamise mõju nii kaugemale. Lisaks on antud alal mitmed aktiivsed karjäärid lähemal ning võivad omada ala kaevudele suuremat mõju kui kaugemale jääv Utessuu liivakarjäär. Küll aga tuleb seda tingimust järgida lähimate elamute juures, milleks on võimalikus 300 m mõjualas Krossu (katastritunnus 69701:005:0175), Utessuu (katastritunnus 69701:005:2090), Utekese (katastritunnus 69701:005:0174), Käbi (katastritunnus 69701:005:0176) ning Kirikumäe (katastritunnus 69701:005:1620).

3.4.4. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kuna Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses oli arvestatud ka kehtivas loas olnud kõrvaltingimustega siis seab Keskkonnamet Utessuu liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa nr L.MK/318728 kõrvaltingimusteks kõik punktis 3.4.3. toodud tingimused.

3.5. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Keskkonnaloa taotluse avalikustamisel nõustus Transpordiamet 11.04.2024 kirjaga nr 7.1-7/24/6133-2 Utessuu liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusega järgmistel tingimustel:

1. Taotletav ala asub osaliselt riigitee 25131 Rõuge-Verijärve teekaitsevööndis km 3,73-3,87. Seletuskirjas märgitakse omaaegse Kagu Teedevalitsuse kooskõlastus, aga seda taotlusele lisatud ei ole. Kooskõlastus tuleb lisada.
2. 2015. aastast kaevandamist toimunud ei ole. Mäeeraldise plaanil näidatud ja seletuskirjas mainitud maavara väljaveotee ei ole sobilik raskeveokitele ja jääb ka riigitee 25131 kaitsevööndisse km 3,607-3,78.
3. Maavara väljaveotee ehitamiseks teekaitsevööndis ja kujundatava ristmiku liiklusohutuse tagamiseks tuleb taotleda Transpordiameti tingimused. Transpordiamet esitab vastavad tingimused lähtuvalt EhS § 99 lg 3.

Lisaks tegi Transpordiamet ettepaneku Utessuu maavara kaevandamise loa taotluse menetlus peatada seniks kuni on täidetud Transpordiameti poolt esitatud tingimused.

Mäeeraldise teenindusmaast väljapoole jääva tee kasutamist keskkonnaluba ei reguleeri, kuid loa omanik peab arvestama teevaldaja nõuetega. Samuti ei ole asjakohane keskkonnaloa taotluse menetluse peatamine.

Utessuu liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa nr **L.MK/318728** muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

3.6. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima MaaPS, VeeS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalaselt kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis "[Loa omaja meelepea](#)".

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo